

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van de Expohal te Deurne

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, 1, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 14 september 2008 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van de Expohal te Deurne;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 4 juni 2009,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

1° Wegens de historische, sociaal-culturele en wetenschappelijke waarde:

- als monument:

Expohal, Frank Craeybeckxlaan 77 - Te Couwelaarlei 97-99, gelegen te Antwerpen (Deurne):

bekend ten kadaster: Antwerpen, 29e afdeling, sectie A, perceelnummer 589N20.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Dient te worden beschermd omwille van het algemeen belang:

Wegens de *historische*, meer bepaald de historisch stedenbouwkundige, staathuishoudkundige-, cultuur- en architectuurhistorische waarde, de *wetenschappelijke* waarde en de *sociaal-culturele* waarde:

De Expohal, gelegen te Antwerpen-Deurne, Frank Craeybeckxlaan 79 – Te Couwelaarlei 97-99.

De *historische* meer bepaald de *historisch-stedenbouwkundige* waarde wordt omschreven als volgt:

In de jaren 1950-1960 realiseerde de gemeente Deurne een aantal vooruitstrevende stedenbouwkundige projecten als gevolg van de expansieve demografische groei en een niet meer te stuiten verstedelijkingsproces, zo ook aankoop, heropricting en herbestemming van het voormalige expopaviljoen. De z.g. "Annexpohal" waarvan de gedrukte bolvorm volledig door de gerecupereerde spanten van het Fabrihout-expopaviljoen wordt bepaald, vertoont zich als een intrigerend merkteken dat in deze gemeente het toekomstgerichte elan van Expo 58 betekenisvol belichaamt.

De *historische*, meer bepaald de *staathuishoudkundige en cultuurhistorische* waarde wordt omschreven als volgt:

In het organiseren van wereldtentoonstellingen had België een stevige reputatie. De zestiende editie, Expo 58, moest de balans opmaken van een wereld die de oorlog achter zich had gelaten en de kaart trok van een vreedzame moderniteit. Het initiatief was voor de Belgische Staat een uitgelezen kans om de welvaart van het naoorlogse België in de kijker te zetten en Brussel als toekomstige hoofdstad van Europa naar voor te schuiven. De algemene teneur van Expo 58 was er een van een optimistisch geloof in een op alle fronten voorspoedige toekomst. 1958 was een breukjaar, de aanhef van een nieuw tijdperk in de Belgische geschiedenis. Als goed bewaard materieel relict staat de voor bescherming voorgestelde Expohal symbool voor deze feestelijke manifestatie en de stempel die ze op de evolutie van het moderne België heeft gedrukt.

De *historische*, meer bepaald de *architectuurhistorische* waarde wordt omschreven als volgt:

De Expohal te Deurne is opgebouwd op basis van de van Expo 58 afkomstige glulamspanten van het paviljoen van de Belgische Houtindustrie. Het originele paviljoen werd in 1958 opgericht naar ontwerp van architect Wenceslas de 't Serclaes de Wommerson en in 1959 o.l.v. architect Roger Groothaert consciëntieus heropgebouwd. De zogenaamde "Expostijl" die naar de vormtaal van de wereldtentoonstelling van 1958 verwijst, bracht geen avant-garde maar een populariserende moderne architectuur. Het vernieuwende effect manifesteerde zich vooral in bouwtechnisch revolutionaire toepassingen, in casu de glulamspantconstructie door de Kortrijkse Kunstwerkstede Gebroeders De Coene. Waar het paviljoen van de vzw Fabrihout de promotie moest voorstaan van de gehele Belgische houtindustrie, is het uiteindelijk een showcase geworden van de De Coene-expertise. Daar de spantconstructie veel meer dan de wandinvulling bepalend is voor de parabolische vorm en ruimtebeleving van het paviljoen, kan de heropbouw in de vorm van de (An)Expohal in Deurne als een zeer herkenbare reconstructie van het Fabrihout-expopaviljoen worden beschouwd.

De *wetenschappelijke* waarde wordt omschreven als volgt
Glulams zijn gelijmd gelamelleerde spanten opgebouwd uit lamellen rood Noors grenenhout en ureumformaldehydelijm of resorcine, recent ontwikkelde en zeer sterke synthetische lijmen. Het Zweedse HB-procédé voor gelijmd genagelde spanten, dat in 1939-1940 door de Zweedse professor Hilding Brosenius werd ontwikkeld, werd pas kort voor de expo in productie gebracht. De Belgische firma De Coene bracht al sinds 1950 een volledig gelijmd systeem op de markt. Het glulam-systeem dat De Coene op de expo toepaste, dateert van 1954 en was destijds uniek in Europa. Het revolutionaire constructiesysteem gold als een opzienbarende technische prestatie die grote, lichte overspanningen toeliet.

De *socio-culturele* waarde wordt omschreven als volgt
Op Expo 58 vervulde het Fabriehout-paviljoen een openbare functie als tentoonstellings- en ontmoetingsruimte. Door zijn huidige functie als sport- en cultuurhal vervult de Expohal in Deurne nog steeds een gemeenschapsfunctie.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994 en 22 augustus 2006).

Brussel, 18-09-2009

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS